

Imperfekt

Zvali magarca na svadbu

Bijaše jedan stari magarac i imadaše sina zgu-
bidana.

Drijemaše tako stari magarac nad praznim
jaslama, dok netko zakuca na vrata od obora. Kad
li tko je – doletje lastavica na svu prešu te govo-
raše magarcu:

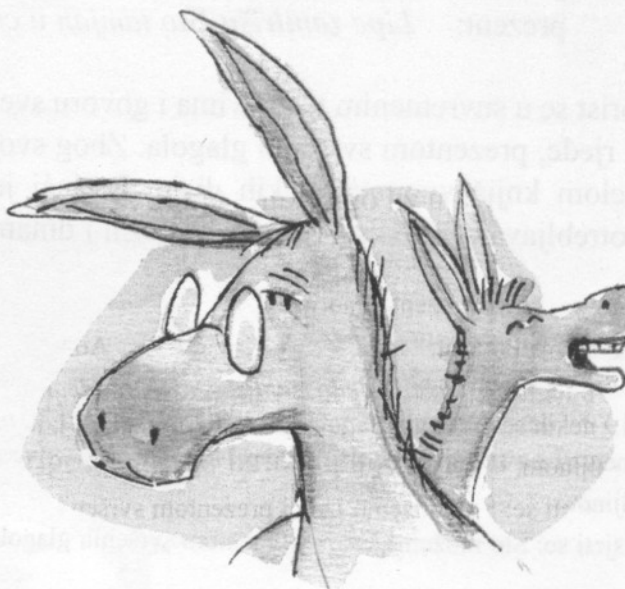
– Brzaj da idemo, poslaše me po te na svadbu.

Upita ga sin koji bijaše u čudu:

– Što će reći da tebe zvahu stara, a mene mlada
ne, kad bih ja bolje i zapjevao i poigrao od tebe?

– Valjda im je nestalo drva ili vode – odgovori
stari magarac.

(Narodna basna)

U čemu je pouka ove basne? Što odgovara stari magarac sinu: Zovu li ga na svadbu radi plesa i igre ili da
nosi drva i vodu?

U kojemu je vremenu ispričana ova duhovita narodna basna? Koja prošla vremena
prepoznaješ?

Usporedi poznata glagolska vremena s novim:

PREZENT

idemo

(ići)

PERFEKT

nestalo je

(nestati)

AORIST

zakuca (zakucati)

doletje (doletjeti)

upita (upitati)

IMPERFEKT

bijaše (biti)

drijemaše (drijemati)

zvahu (zvati)

Kakvi su po vidu glagoli od kojih je tvoren imperfekt? Je li imperfekt složeno ili jednostavno
glagolsko vrijeme?

IMPERFEKT

Imperfekt je prošlo nesvršeno glagolsko vrijeme. Tvori se nastavcima, samo od nesvršenih glagola.

Imperfektom se izriču nesvršene radnje koje su u prošlosti dugo trajale ili se davno odigrale.

Imperfekt se tvori trima vrstama nastavaka:

zvati	biti	htjeti
<i>zvah</i>	<i>bijah</i>	<i>htijah</i>
<i>zvaše</i>	<i>bijaše</i>	<i>htijaše</i>
<i>zvaše</i>	<i>bijaše</i>	<i>htijaše</i>
<i>zvasmo</i>	<i>bijasmo</i>	<i>htijasmo</i>
<i>zvaste</i>	<i>bijaste</i>	<i>htijaste</i>
<i>zvahu</i>	<i>bijahu</i>	<i>htijahu</i>

Pomoćni glagol **biti** ima i izrazito stilski obilježen lik imperfekta:

bjeh, bješe, bješe; bjesmo, bjeste, bjehu.

Pomoćni glagol **htjeti** ima još dva izrazito stilski obilježena lika imperfekta:

hoćah, hoćaše, hoćaše; hoćasmo, hoćaste, hoćahu i hotijah, hotijaše, hotijaše; hotijasmo, hotijaste, hotijahu.

U imperfektu se provode glasovne promjene:

jotacija ispred nastavaka *-jah*Npr. dolaziti → *dolaz* + *-jah* → *dolažah*
nositi → *nos* + *-jah* → *nošah*

sibilarizacija ispred nastavaka *-ijah*Npr. sjeći → *sijek* + *-ijah* → *sijecijah*
vući → *vuk* + *-ijah* → *vucijah*

Pojedini glagoli mogu ostvariti dva oblika imperfekta: s nastavcima *-ijah* i *-jah*.

Npr. *vućah* i *vucijah*, *pečah* i *pecijah*, *sijećah* i *sijecijah*.

Imperfekti s nastavkom *-ijah* rijetki su i više stilski obilježeni.

Pronađi u basni sve glagole u imperfektu i izreci cijeli imperfekt tih glagola. Od kojih još glagola iz basne možeš napraviti imperfekte?

Imperfekt se danas u suvremenim tekstovima i govoru razmjerno malo koristi. On je prije svega izražajno sredstvo književnoumjetničkih tekstova.

U suvremenim tekstovima imperfekt se zamjenjuje perfektom nesvršenih glagola:

imperfekt: *Bijaše jedan stari magarac i imadaše sina zgubidana.*

perfekt: *Bio (je) jedan stari magarac i imao (je) sina zgubidana.*